

Delaftale mellem regeringen og Socialistisk Folkeparti, Radikale Venstre, Enhedslisten, Alternativet og Kristendemokraterne om:

Investeringer i et fortsat grønnere
Danmark
(4. december 2021)

Klima- og miljøindsatser

Regeringen og Socialistisk Folkeparti, Radikale Venstre, Enhedslisten, Alternativet og Kristendemokraterne er enige om, at prioritere 247,8 mio. kr. i 2022, 397,3 mio. kr. i 2023, 328,1 mio. kr. i 2024 og 335,7 mio. kr. i 2025 til målrettede klima- og miljøindsatser.

Udbygning af vedvarende energi

Regeringen og Socialistisk Folkeparti, Radikale Venstre, Enhedslisten, Alternativet og Kristendemokraterne er enige om, at elektrificering af samfundet og udbygning af vedvarende energi er helt centralt for at nå de ambitiøse klimamål i 2030 og fuld klimaneutralitet senest i 2050. Aftalepartierne noterer sig, at der er vedtaget en række initiativer for at udbygge VE-kapaciteten i Danmark, herunder i regi af *Energiaftale 2018* og *Klimaaftale for energi og industri mv. fra 2020*, hvor etablering af hhv. tre havvindmølleparker og verdens første energigør blev besluttet.

Yderligere havvind frem mod 2030

Regeringen og aftaleparterne anerkender, at der er behov for en øget udbygning af VE for at nå 70 pct.-målsætningen i 2030. Regeringen og aftaleparterne er enige om, at der skal udbygdes yderligere 2 GW havvind til etablering inden udgangen af 2030 udover de allerede besluttede 2 GW ifm. energigør Bornholm og 1 GW ved Hesselø. Regeringen og aftaleparterne noterer sig i den forbindelse, at havvindsopstillerne i forbindelse med udbuddet af Thor havvindmøllepark de facto har fraskrevet sig statslig støtte. Aftaleparterne er på den baggrund enige om, at udgangspunktet er, at yderligere 2 GW havvind frem mod 2030 skal kunne opføres uden at påvirke de offentlige finanser negativt over projektperioden. Aftaleparterne er enige om at drøfte den nærmere udbudsmodel, herunder model for statslig risikoafdækning, med afsæt i et oplæg fra regeringen. Regeringen forpligter sig til at igangsætte forberedelser til og tilrettelægge en proces for politisk beslutning om placering inden sommer 2022 mhp. på drøftelse i aftalekredsen bag *Klimaaftale for energi og industri mv. fra 2020*. Der afsættes 12,8 mio. kr. i 2022, 13,8 mio. kr. i 2023, 13,8 mio. kr. i 2024 og 8,8 mio. kr. i 2025 til formålet.

Aftaleparterne er samtidig enige om at analysere efterspørgslen efter grøn strøm i Østdanmark og med afsæt heri drøfte tidsplanen for energigør Bornholm, herunder muligheder for fremrykning med aftaleparterne bag *Klimaaftale for energi og industri mv. fra 2020*.

Regeringen og aftaleparterne anerkender, at PtX-fremmende initiativer yderligere vil øge behovet for grøn strøm, hvorfor behovet for yderligere havvindudbygning genbesøges ifm. kommende energi- og forsyningsudspil i foråret 2022. Regeringen vil i den forbindelse fremlægge analyser, der kan danne grundlag for evt. beslutning om yderligere 1 GW havvind.

Energigøren i Nordsøen

Regeringen og aftaleparterne noterer sig, at der som led i implementeringen af *Klimaaftale for energi og industri mv. fra 2020* pågår et analysearbejde, der skal understøtte realisering af verdens første energigør og den nye epoke for dansk havvindsudbygning. Aftaleparterne noterer sig, at energigøren i Nordsøen skal have en kapacitet på 3 GW med plads til mindst 10 GW på sigt.

Aftaleparterne noterer sig, at udbud af havvindmølleparker som en del af energigøer er forligsbelagt. Aftaleparterne er dog enige om, at drøfte en ambitiøs og visionær tilgang for energigøen i Nordsøen med aftaleparterne bag *Klimaafale for energi og industri mv. fra 2020*. Parterne er derfor enige om hurtigst muligt at etablere 10 GW havvind i Nordsøen tilkoblet energigøen med 2040 som sigtepunkt og anbefale dette til aftalekredsen.

Aftaleparterne er enige om, at havvindudbygningen omkring energigøen skal ske under iagttagelse af sikringen af de nødvendige udlandsforbindelser, der muliggør afsætning af grøn energi til udlandet. Aftaleparterne noterer sig i den forbindelse, at energigøerne kan bidrage til udviklingen af Power-to-X og at der forventes stigende efterspørgsel efter grøn energi både i Danmark og i Danmarks nabolande. Den indledende dialog med bl.a. Tyskland og Belgien bekræfter dette billede. Aftaleparterne er enige om, at det understøtter, at energigøerne kan opføres uden væsentlig negativ påvirkning af de offentlige finanser. For at sikre det nødvendige datagrundlag for hurtigere beslutninger om ny havvindskapacitet er aftaleparterne enige om at afsætte 13,0 mio. kr. i 2022, 20,0 mio. kr. i 2023 og 15,0 mio. kr. årligt i 2024-2025 til at understøtte den langsigtede planlægning og udrulning af storskala havvind.

For at sikre bæredygtig implementering af udbygningen af VE afsættes 7,0 mio. kr. årligt i perioden 2022-2025 til etablering af et nyt offentligt privat partnerskab til at fremme sameksistens mellem infrastruktur til gavn for klimaet og hensynet til natur- og biodiversitet. Partnerskabet skal blandt andet udarbejde bedre fugledata og etablere ny viden og teknologi omhandlernde sameksistens mellem udbygning af vedvarende energi og natur- og miljøhensyn.

Bedre rammer for VE på land og kystnært

For at styrke rammerne for udbygningen af vind og sol på land er aftaleparterne enige om, at regeringen som led et kommende energi- og forsyningsudspil i 1. halvår 2022 fremlægger et redskabskatalog, der kan styrke udbygningen af sol og vind på land i forhold til fremskrivningen. Klima-, energi- og forsyningsministeren samarbejder med KL om udvikling af redskabskataloget. Regeringen og aftaleparterne er enige om en akutpakke til grøn myndighedsbetjening, herunder styrket sagsbehandlingen i Nævnenes Hus, Miljøstyrelsen og Energistyrelsen i sager vedrørende grøn omstilling. Sigtet er en bedre og hurtigere samlet myndighedsbehandling af sager vedrørende grøn omstilling med fokus på vedvarende energi.

Der afsættes på den baggrund 11,0 mio. kr. til Miljøstyrelsen i 2022, 6,0 mio. kr. i 2023 til Energistyrelsen og 4,0 mio. kr. årligt i 2024-2025 til Nævnenes Hus.

CO₂-fangst mv.

Aftaleparterne er enige om at afsætte en teknologineutral pulje, der skønnes at reducere CO₂-udledningerne med 0,5 mio. tons i 2025 og 2030. Puljen kan understøtte forhandlingerne om en samlet strategi for fangst og lagring af CO₂.

Der afsættes 4,0 mio. kr. i 2022, 272,5 mio. kr. i 2023, 223,3 mio. kr. i 2024 og 255,9 mio. kr. årligt i 2025-2032 (inkl. administration) til puljen, der skal understøtte en værdikæde for opnåelse af negative udledninger allerede fra 2024. Initiativet skønnes at reducere CO₂-udledningerne med 0,5 mio. tons i 2025 og 2030. Støtten gøres betinget af verificerede reduktioner.

Aftaleparterne vil drøfte den konkrete udmøntning på baggrund af et oplæg fra regeringen.

Drikkevandsfond

Aftaleparterne er enige om at styrke drikkevandsindsatsen. Rent og urensset drikkevand direkte fra undergrunden er en unik dansk ressource, og der skal være tryghed om drikkevandskvaliteten i Danmark.

Kommunerne og vandselskaberne har ansvar for udarbejdelse af indsatsplaner hhv. kvaliteten af drikkevandet. Vandselskaberne kan foretage en vurdering af behovet for beskyttelse og foreslå konkrete indsatser, der kan indgå i kommunale indsatsplaner og finansieres af vandforsyningerne, hvis kommunalbestyrelsen i den pågældende kommune er enig i vurderingen af beskyttelsesbehovet. Opkøb af jord eller dyrkningsrestriktioner – fx forbud mod brug af pesticider eller krav om økologi – er i mange tilfælde en både nødvendig og hensigtsmæssigt metode til at sikre vandværkernes forsyningssikkerhed af rent drikkevand samtidig med, at det ofte er den på langt sigt billigste metode. Vandselskabernes udgifter til opkøb af jord og dyrkningsrestriktioner øger efter gældende regler indtægtsrammerne 1:1 og uden effektiviseringskrav, hvis kommunerne vurderer indsatsen nødvendig og hensigtsmæssig for vandselskabet og hermed godkender indsatsen. Aftaleparterne er enige om herudover at give vandselskaberne mulighed for fremover at fordele udgifter til køb af jord, således at opkrævning af omkostninger hertil kan spredes over en årrække. For at sikre en ensartet forståelse af reglerne vil Klima-, Energi- og Forsyningsministeren sikre, at kommuner og vandselskaber orienteres om ændringerne.

Aftaleparterne er endvidere enige om at oprette en drikkevandsfond, der består af en tilskudspulje til medfinansiering af drikkevandsbeskyttelse i vigtige indvindingsområder og strategisk vigtige fremtidige indvindingsområder. Der oprettes endvidere en tilskudspulje til afvikling af ubenyttede borer, der ikke er sløjfet på forsvarlig vis.

Endvidere er aftaleparterne enige om at afsætte midler til i samarbejde med vandværker og kommuner at identificere områder med behov for øget beskyttelse med henblik på at målrette indsatsen til de mest udsatte områder. Der prioriteres endvidere en generel opdatering af viden grundlaget, der kan forbedre grundlaget for drikkevandsindsatsen blandt andet med udgangspunkt i vandværkernes og kommunernes viden.

Der afsættes 50 mio. kr. årligt i 2022-2023, 45 mio. kr. i 2024 og 25 mio. kr. i 2025 til indsatserne. Aftalepartierne noterer sig, at der er igangsat en kortlægning af udfordringer for grundvandet, hvor indsatserne vil bidrage til en bedre beskyttelse af drikkevandet. Kortlægningen vil være færdig i løbet af 1. halvår 2022.

Aftalepartierne er enige om at følge indsatsen for beskyttelse af vores drikkevand nøje, og vil drøfte yderligere tiltag, hvis ikke fremtidssikringen af vores grundvand sker i et tilstrækkeligt højt tempo.

Bedre havmiljø

Aftaleparterne er enige om at styrke naturen og biodiversiteten på havet og gøre viden om havmiljø mere tilgængeligt. Aftaleparterne er på den baggrund enige om at etablere marine naturnationalparker i Øresund og Lillebælt.

Som led i etableringen af naturnationalparkerne prioriteres midler til vidensindsatser, et sekretariat for hver af parkerne og naturfremmende indsatser i Øresund og Lillebælt. Regeringen vil til foråret komme med et oplæg til en konkret model for naturnationalparkerne, herunder vil det undersøges, om naturnationalparkerne kan etableres efter UNESCO-kriterier under hensyntagen til fortsat erhvervsmæssig eller anden aktivitet i parkerne.

Der afsættes 10 mio. kr. årligt i 2022-2025.

Aftaleparterne er endvidere enige om at videreføre støtten til Øresundsakvariet. Øresundsakvariet er et mindre saltvandsakvarium i Helsingør, der har specialiseret sig i Øresunds og Kattegats dyre- og planteliv. Der afsættes 3,0 mio. kr. årligt i perioden 2022-2025 til formålet.

Aftaleparterne er enige om, at en ny havplan skal tage hensyn til økonomiske, sociale og miljømæssige forhold samt sikkerhedsaspekter for at støtte en bæredygtig udvikling og vækst i den maritime sektor under anvendelse af en økosystembaseret tilgang og for at fremme sameksistens af forskellige relevante aktiviteter og anvendelser. Havplanen skal dermed fremtidssikre Danmarks styrkeposition inden for havvind, bidrage til bedre beskyttelse af biodiversiteten og sikre fortsat gode vilkår for dem, der i dag agerer på havet.

Regeringen har på den baggrund fremlagt udkast til havplan, som har været i offentlig høring. Regeringen vil med afsæt i de indkomne høringssvar forhandle en samlet havplan med Folketingets partier til foråret 2022 for at sætte en ambitiøs og bæredygtig retning for det danske havareal, herunder med stærkere fokus på naturbeskyttelse.

Aftaleparterne er enige om at etablere en trawlfri zone i Bælthavet, som dækker Lillebælt, Storebælt og Langelandsbælt. Aftalepartierne vil i foråret 2022 drøfte en konkret implementeringsplan. Den trawlfrie zone skal bidrage til at skabe et bedre havmiljø bl.a. ved fremme af skånsomme fiskerier, at forbedre gyde- og opvækstforhold for torsken, som vil have bedre muligheder for at finde ly i uforstyrrede og intakte bundhabitater, samt styrke lystfiskeriet og lystfiskerturismen i området ved torskens tilbagevenden.

Aftaleparterne er desuden enige om at etablere en ophugningsordning for fiskere i Østersøen under EHFF (Hav- og Fiskeriudviklingsprogrammet). Dette drøftes med aftaleparterne bag EHFF. Ophugningsordningen etableres uden statsligt opkøb af kvoteandele.

Stenrev

Aftaleparterne er enige om at støtte genetablering af stenrev i Danmark.

Regeringen vil i foråret 2022 komme med et oplæg til udmøntning af rammen, der bl.a. adresserer mulighederne for at genetablere Hunderevet.

Der afsættes 10 mio. kr. årligt i 2022-2023.

Skovplan

Aftaleparterne er enige om, at der skal udarbejdes en skovplan med involvering af relevante interessenter. Skovplanen skal udarbejdes inden udgangen af 2022. Aftaleparterne indkaldes til drøftelser herom i foråret 2022.

Der afsættes 10 mio. kr. i 2022 til udarbejdelse af skovplanen.

Klimabistand

Aftaleparterne er enige om, at også klimabistanden skal bidrage til den grønne omstilling. Danmark skal tage lederskab for den grønne omstilling i verden. Her kan udviklingssamarbejdet udgøre et vigtigt redskab.

Der afsættes 100 mio. kr. til klimabistand i 2022 i tillæg til bistandsrammen på 0,7 pct. af BNI.

Styrkelse af Forbrugerombudsmanden

Aftaleparterne er enige om at styrke tilsynet hos Forbrugerombudsmanden. Sigtet er at imødegå et stigende antal sager, herunder i forhold til greenwashing.

Der afsættes 7 mio. kr. årligt i perioden 2022-2025 til formålet.

Finansiering mv.

Aftalen er en delaftale til *Aftale om finansloven for 2022* og finansieres som led heri.

Aftalens karakter

Aftalen har karakter af en stemmeaftale. Aftaleparterne forpligter sig til at stemme for følge-lovgivning, der implementerer aftalen.